

El següent de l'agenda: el Líban

El mes passat, el president George W. Bush va acceptar les pressions del Congrés i va imposar sancions econòmiques i diplomàtiques a Síria. Malgrat que el president va anar més enllà del que el Congrés li reclamava (prohibint la major part d'exportacions a Síria i els vols comercials de Síria als Estats Units, i congelant capital de ciutadans sirians amb lligams amb el terrorisme), va perdre una gran oportunitat per demostrar que els Estats Units s'ho han pres seriosament, això de la democràcia i de l'autogovern al Pròxim Orient.

Pot ser que les sancions tinguen alguna incidència. De fet, els Estats Units ja fa temps que demanen que s'acabe la presència militar siriana al Líban. Ara fa dues setmanes, per exemple, el president Bush va dir que "els ciutadans del Líban haurien de ser lliures per decidir el seu futur, sense cap tipus d'interferència o de dominació forana".

Però tant l'administració Bush com la Unió Europea haurien d'intervenir per tal d'afavorir la retirada de Síria.

Com que Síria és la protectora de l'elit política libanesa de la postguerra, la sola idea de la retirada provoca molta antipatia oficial a Beirut. D'ençà de maig de l'any 2000, quan les forces israelianes se'n van anar del Líban, les autoritats libaneses han defensat sempre la presència siriana com a necessària, legal i temporal. No fa gaire, el president libanès, Emile Laoud, declarava que les forces de Síria haurien de romandre al país fins que hi haguera un gran acord entre els països del Pròxim Orient. Donat el punt mort en què es troba el procés, però, això implica donar carta blanca a l'estada de les tropes al Líban.

Ja fa dècades que Síria és una força indefugible de la política libanesa. Fins i tot després de l'any 1991, quan els àrabs i els israelians negociaven la pau, els enviats americans i europeus s'entrevistaven amb el Líban a la ciutat de Damasc.

Les coses han anat canviant, però. Les figures més destacades de l'oposició libanesa reclamen a crits que canvie d'una vegada i per sempre la relació del Líban amb Síria, i que es produeixi una

retirada d'aquelles tropes. El president sirí, Bashar al-Assad, ha començat a canviar la legislació, però mai no s'ha compromès a una retirada del Líban en termes inequívocs. Per als libanesos, tanmateix, les reformes a Síria haurien d'incloure una revisió de la presència militar al seu país, una qüestió que, d'una banda, és molt controvertida per als mateixos sirians, i, de l'altra, mai no ha estat objecte de referèndum a Beirut.

El que haurien de fer els Estats Units i la Unió Europea és considerar la sobirania libanesa com una de les prioritats de l'agenda internacional, malgrat que tinguen poques vies per reforçar-la. Per la seua banda, Síria i el Líban haurien de replantejar les relacions que mantenen i posar una data a la retirada siriana. No cal que siga immediata, però tampoc no ha de postposar-se a un futur molt llunyà.

Prendre decisions com aquestes marginaria tots els qui s'equivoquen i cerquen crear tensió entre Beirut i Damasc.

Quins avantatges comportaria això, per a Síria i el Líban? Acabaria amb una relació debilitada que no beneficia cap dels dos, de manera que podrien, tots plegats, afrontar l'impacte dels realineaments regionals futurs. Però també seria un reconeixement al fet que els reptes reals amb què s'enfronta Síria no vénen del Líban, ni d'Israel (la frontera entre Síria i Israel és de les més tranquil·les de la regió), sinó de l'Iraq, des d'on les forces americanes poden continuar intimidant-los.

Què pot fer-hi la comunitat internacional? Doncs reclamar, després de molts anys d'indiferència, una intervenció pacífica de l'organització de les Nacions Unides, i més resolucions que exigescuen la retirada de les tropes estrangeres del Líban.

Això implicaria renovar els acords de Taif, del 1989, amb què va acabar la Guerra Civil, i que van permetre el replegament sirí de la vall del Bekaa, a l'est del Líban, al llarg dels dos anys següents. Malgrat que la redacció de l'acord és oberta a tot tipus d'interpretacions, no ho és l'esperit que el va informar: els sirians han de retirar les tropes

i, implícitament, l'acord preveu que aquest gest siga definitiu.

En segon lloc, els Estats Units i Europa haurien d'incidir en la relació siriano-libanesa, tot advertint a aquests estats, que haurien de tornar a definir les relacions que mantenen i dissenyar un marc d'actuació per a la retirada de Síria. Tots dos blocs diuen que volen afavorir la democràcia i l'autodeterminació: doncs bé, ara és l'hora de demostrar-ho, per tal com el Líban n'és una bona oportunitat. Pot semblar una interferència en els afers bilaterals entre dos països, però el fet és que tampoc no es pot tolerar que, amb l'excusa de la sobirania, un país pugui dominar-ne un altre.

En tercer lloc, els Estats Units i la Unió Europea haurien de protegir i millorar les institucions libaneses (les eleccions lliures, el respecte per la Constitució, la independència judicial, els grups socials i els partits opositors).

Una prioritat és garantir que les eleccions presidencials d'enguany i les eleccions parlamentàries de l'any vinent se celebren en un clima de llibertat i de justícia. Al capdavant, allò que dóna estabilitat al Líban és la democràcia libanesa, i no la presència siriana. L'únic que pot garantir que la retirada de les tropes es faci amb total garantia d'estabilitat, i que es construeixi una futura relació equitativa entre Síria i el Líban és una democràcia de debò.

George W. Bush en parla sovint: diu que és important dur democràcia i llibertat al Pròxim Orient. Fins ara s'ha centrat a l'Iraq, però el Líban li ofereix una oportunitat tant o més bona, per tal de concretar aquests projectes.

I mentre passa el temps esperant que la comunitat internacional s'hi pose de ple, els libanesos i els sirians haurien de ser els primers a decidir-se a tornar a dissenyar les relacions entre els seus països.

Michael Young és editor de la secció d'opinió del diari 'The Daily Star', de Beirut, i editor de la revista 'Reason'
© The New York Times - EL TEMPS
Traducció: Maite Insa